

Maja Grgič

V vrtincu

Nov centralizirani način upravljanja podjetij v državni (so)lasti, ki naj bi ga prinesla ustanovitev Agencije za upravljanje kapitalskih naložb (AUKN), po nekaj mesecih že kaže prve konceptualne vrzeli. Te se med drugim nanašajo na upravljanje nekaterih deležev v lasti Kapitalske družbe (Kad) in Slovenske odškodninske družbe (Sod), ki so po novem poleg državnih pod skrbništvom agencije. Vrtinci nastajajo tako na področju samega korporativnega upravljanja teh deležev kot pri načrtih o njihovi prodaji.

Eden od dveh krovnih zakonov novega modela – zakon o preoblikovanju Kada in Soda – je korporativno upravljanje nekaterih deležev v lasti teh dveh skladov prenesel na agencijo. Pri tem pa razen tega, da na skupščini v imenu in za račun Kada in Soda

glasuje agencija, ni povsem jasno, ali naj AUKN tam roko dviguje po nareku državnih skladov ali po lastni presoji. Kad in Sod sta tako zaradi nedorečenosti zakona že naročila vsak svoje mnenje o odprtih vprašanih z agencijo. A tudi menja pravnikov so različna – medtem ko eni menijo, da agencija ni dolžna spoštovati njunih navodil, drugi razlagajo, da jih mora. Lastno pravno stališče agencije se nagiba k prvemu. Vsa mnenja pa priznavajo, da mora agencija pri odločanju na skupščini upoštevati interese obeh državnih skladov.

Ti se seveda lahko razlikujejo od državnih, saj imata Kad in Sod svoje obveznosti: prvi zagotavlja vplačila v pokojninsko blagajno, drugi plačuje denacionalizacijske in druge odškodnine. Poleg tega sta njuni vodstvi po zakonu o gospodarskih družbah odgovorni za upravljanje naložb obeh družb, agencija pa ne. Zato je iluzorno pričakovati, da bosta upravi Kada in Soda nosili glavo na prodaj, medtem ko bo nekdo drug odločal o njihovem premoženju.

Čeprav se agencija pri svojem prizadevanju, da bi pri upravljanju Kadovih in Sodovih naložb vendarle imela zadnjo besedo, sklicuje na zakon in državne strateške interese, se ni mogoče znebiti vtisa, da gre bodisi za merjenje mišic bodisi za željo po vplivanju na nekatera podjetja. Korporativno upravljanje namreč med drugimi prinaša tudi kadrovske diskrecije in nobena skrivnost ni, da poskušajo določene politične in interesne lovke prek agencije nenehno posegati v gospodarske družbe.

Drugi vrtinec nastaja pri snovanju strategije upravljanja državnih naložb, ki naj bi opredelila tudi podjetja, ki bi dolgoročno ostala državna. Zlasti v največji koalicijski stranki si menda prizadevajo, da bi bil ta seznam čim daljši. Pod krinko nacionalnega interesa bi tako ohranili vrtničke v podjetjih. Ker bodo na strateškem seznamu tudi Kadove in Sodove naložbe, družbi teh deležev ne bosta mogli prodajati za pokrivanje svojih obveznosti, čeprav sta ju dobili prav za to.

Vse skupaj kaže na osnovno nerazumevanje poslanstev Kada in Soda, ki se vedno znova poskušata izrabljati za nekakšne druge cilje. Če vlada meni, da so ti nad Kadovimi in Sodovimi, naj njune deleže, ki so »posebnega javnega pomena«, prenese na agencijo oziroma državo, paradržavnima skladoma pa zagotovi nadomestno premoženje.

Ker pa tega nima, bi morala razmišljati o čimprejšnji odpravi upravljavskih nejasnosti in možnih konfliktov interesov. Skupščinska sezona je namreč pred vrati in glede na nedavno izkušnjo iz Telekomu utegne biti zelo vroča.